

POSTANOWIENIE

Dnia 22 grudnia 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Maciej Kowalski

w sprawie z powództwa T. P.
przeciwko R. I., I. P. i M. P.
o pozbawienie wykonalności tytułów wykonawczych,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 22 grudnia 2022 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powoda
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku
z dnia 7 października 2021 r., sygn. akt I ACa 769/20,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

W związku ze skargą kasacyjną powoda od wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z 7 października 2021 r. w sprawie z powództwa T. P. przeciwko R. I., I.P. i M. P. o pozbawienie wykonalności tytułów wykonawczych należy podnieść, co następuje:

Skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, przysługującym od prawomocnych orzeczeń sądu drugiej instancji, o przede wszystkim publicznoprawnym celu (postanowienia SN: z 7 października 2020 r., II CSK 670/19; z 24 lutego 2016 r., V CSK 488/15). Sąd Najwyższy jako sąd kasacyjny, nie jest sądem powszechnym trzeciej instancji, zaś skarga kasacyjna nie

jest środkiem zaskarżenia przysługującym od każdego rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie. Rolą skargi kasacyjnej nie jest korygowanie wszelkich orzeczeń sądowych zawierających uchybienia, lecz ochrona interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni i stosowania prawa oraz wkład Sądu Najwyższego w rozwój orzecznictwa i prawa pozytywnego.

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania w razie wykazania przez stronę, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych, budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, skarżący przytoczył przesłankę z art. 398⁹ § 1 punkt 3 k.p.c., tj. nieważność postępowania.

Nieważność postępowania, będąca przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, wiąże się z wadliwością postępowania przed sądem drugiej instancji (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 21 listopada 1997 r., I CKN 825/97, OSNC 1998, Nr 5, poz. 81). Jest konsekwencją poważnych uchybień procesowych sądu, których ciężar oraz znaczenie dla prawidłowości postępowania jest tak doniosłe, że powoduje konieczność ich uwzględnienia przez Sąd Najwyższy (w przypadku nieważności postępowania przed sądem drugiej instancji) nie tylko na zarzut strony sformułowany w skardze kasacyjnej, ale także z urzędu (postanowienie Sądu Najwyższego z 28 czerwca 2019 r., IV CSK 242/18).

Nieważności postępowania skarżący upatruje w wydaniu orzeczenia przez sędziego, który otrzymał nominację do Sądu Apelacyjnego Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw a ponadto z naruszeniem Konstytucji RP.

Kwestia zgodności z Konstytucją RP regulacji ustawowych, na podstawie których ukształtowano skład Krajowej Rady Sądownictwa, była przedmiotem rozważań Trybunału Konstytucyjnego. Wyrokiem z dnia 25 marca 2019 r. (K 12/18, OTK ZU. A/2019, poz. 17; Dz.U. z 2019 r. poz. 609) Trybunał uznał je za zgodne

z art. 187 ust. 1 pkt 2 i ust. 4 w związku z art. 2, art. 10 ust. 1 i art. 173 oraz z art. 186 ust. 1 Konstytucji RP.

Ponadto postanowieniem z 21 kwietnia 2020 r. (Kpt 1/20) Trybunał Konstytucyjny postanowił rozstrzygnąć spór kompetencyjny pomiędzy Sądem Najwyższym a Sejmem RP w ten sposób, że: a). Sąd Najwyższy – również w związku z orzeczeniem sądu międzynarodowego – nie ma kompetencji do dokonywania prawotwórczej wykładni przepisów prawa, prowadzącej do zmiany stanu normatywnego w sferze ustroju i organizacji wymiaru sprawiedliwości, dokonywanej w drodze uchwały, o której mowa w art. 83 § 1 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (Dz.U. z 2019 r. poz. 825 oraz z 2020 r. poz. 190), b) na podstawie art. 10, art. 95 ust. 1, art. 176 ust. 2, art. 183 ust. 2 oraz art. 187 ust. 4 Konstytucji RP, dokonywanie zmiany w zakresie określonym w punkcie 1 lit. a należy do wyłącznej kompetencji ustawodawcy (pkt 1), a także rozstrzygnąć spór kompetencyjny pomiędzy Sądem Najwyższym a Prezydentem RP w ten sposób, że: a) na podstawie art. 179 w związku z art. 144 ust. 3 pkt 17 Konstytucji RP, powołanie sędziego jest wyłączną kompetencją Prezydenta RP, którą wykonuje na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa osobiście, definitywnie, bez udziału i ingerencji Sądu Najwyższego, b) art. 183 Konstytucji RP nie przewiduje dla Sądu Najwyższego kompetencji do sprawowania przez ten organ nadzoru nad wykonywaniem przez Prezydenta RP kompetencji, o której mowa w art. 179 w zw. z art. 144 ust. 3 pkt 17 Konstytucji RP, w tym dokonywania wiążącej wykładni przepisów prowadzącej do określenia warunków skuteczności wykonywania przez Prezydenta RP (pkt 2).

Orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego, zgodnie z art. 190 ust. 1 Konstytucji RP, mają moc powszechnie obowiązującą i są ostateczne.

Przeciwko możliwości rozpoznawania przez sąd czynności zmierzających do kwestionowania statusu sędziowskiego przemawia konstytucyjna zasada stabilności urzędu sędziego (zob. np. wyroki TK: z dnia 4 października 2000 r., P 8/00, OTK 2000, nr 6, poz. 189 i z dnia 15 stycznia 2009 r., K 45/07, OTK ZU. A 2009, nr 1, poz. 3; postanowienie SN z dnia 23 maja 2013 r., II KRS 34/12). Jej podstawą jest art. 175 ust. 1 Konstytucji RP. Jest to naczelna zasada konstytucyjna, z której wynikają pochodne i ściśle z nią związane zasady

niezawisłości, nieusuwalności oraz nieprzenoszalności sędziów, a także niezależności sądów. Respektowanie zasady stabilności sprawowania urzędu sędziego powołanego na ten urząd przez Prezydenta RP na podstawie art. 179 Konstytucji RP stanowi jeden z elementów gwarancji prawa do sądu w rozumieniu art. 45 ust. 1 Konstytucji RP.

W sprawie nie wskazano jakichkolwiek okoliczności, które wymagałyby weryfikacji niezależności Sądu drugiej instancji (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z 20 czerwca 2022 r., I CSK 2612/22 i z 20 czerwca 2022 r., I CSK 2184/22).

Sąd Najwyższy w niniejszej sprawie nie dopatrył się zatem podstaw do uznania, iż skład Sądu ad quem nie spełniał kryteriów uznania tego Sądu za niezależny i ustanowiony zgodnie z prawem.

W tym stanie rzeczy, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. orzeczono jak w sentencji.

[as]

I.n